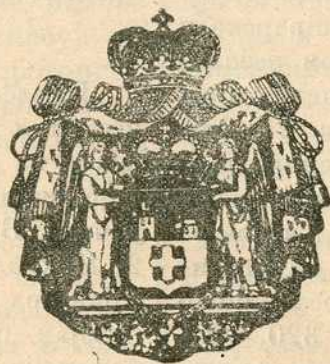

СРПСКИ СИОН

Год. XVII.

Број 23.

ЗВАНИЧАН ЛИСТ ПРАВОСЛАВНОГ СРПСКОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ СИНОДА МИТРОПОЛИЈЕ
КАРЛОВАЧКЕ ЗА ДУХОВНЕ, ЦРКВЕНЕ И ЈЕРАРХИЈСКЕ СТВАРИ.

У Ср. Карловцима у недељу 10. јунија 1907.

Записник

свештеничког збора епархије Темишварске одржаног у Вел. Кикинди дана 29. маја 1907. године.

Присутни:

1. Ђорђе Влаховић окр. протопрезвитер Вел. Кикиндски. 2. Јован Новаковић окр. протопрезвитер Темишварски. 3. Ђура Страјић окруж. протопрезвитер Вел. Бечкеречки. 4. Станко Жупански окр. протопрезвитер Арадски. 5. Миљивоје Радовић (Вел. Кикинда). 6. Жарко Стакић (Вел. Бечкерек). 7. Александар Јовановић (Срп. Елемир). 8. Младен Боберић (Врањево-Арач). 9. Југ Станикић (Оросламош). 10. Обрад Брусин (Тараш). 11. Сергије Јовановић (Краљевац). 12. Никанор Савић (Моноштар). 13. Стеван Теодоровић (Фенлак). 14. Владислав Алексић (Рудна). 15. Светозар Теодоровић (Ечка). 16. Сава Стајић (Срп. Елемир). 17. Арсеније Путић (Ходмезо Вашархел). 18. Светозар Јеврић (Мехала). 19. Пантелејмон Дошен (Петрово Село). 20. Павле Миљин (Башахид). 21. Миљивоје Јовановић (Карлово). 22. Ваца Кадић (Мокрин). 23. Милан Пекаревић (Црна Бара). 24. Јован

Димитријевић (Тиса св. Миклуш). 25. Стеван Секулић (Срп. Итебеј). 26. Петар Агрима (Вел. св. Миклуш). 27. Илија Белеслин (Фабрика). 28. Милош Милошев (Чаково). 29. Андрија Путић (Срп. Чанад). 30. Милош Пајић (Карлово). 31. Партеније Сивчев (Тур. Бечеј). 32. Јефта Петровић (Батања). 33. Милан Димитријевић (Тур. Кањижа). 34. Светолик Јовановић (Кетфел). 35. Силвестер Перић (Врањево-Арач). 36. Милош Челекетић (Саравола). 37. Добривоје Николић (Срп. Крстур). 38. Кристифор Трифунац (Мокрин). 39. Војислав пл. Војновић (Вел. Кикинда). 40. Дамјан Војновић (Станчево). 41. Закхеј Иванов (Мали Бечкерек). 42. Спиридон Оберкнежевић (Хрњаково). 43. Милош Влашкалин (Врањево-Арач). 44. Григорије Стајић (Мокрин). 45. Георгије Бартулов (Велика Кикинда). 46. Душан Инбровновић (Срп. Падеј). 47. Иван Алексић (Модош). 48. Петар Симић (Вел. Кикинда). 49. Влада Веселиновић (Вел. Кикинда). 50. Александар Плеттић (Бочар). 51. Александар Грујић (Варјаш). 52. Стеван Мирковић (Куман). 53. Сава Станков (Куман). 54. Платон Марковић (Сириг). 55. Ђура Николић (Башахид).

Бр. 1.

Ђорђе Влаховић окр. протопрезвитер В. Кикиндски, отвара као председник свештенички збор епархије Темишварске и јавља да је исти сазван поводом резолуције, донете на збору свештенства Вел. Бечкеречког протопрезвитерата 21. феб. т. г. бр. 3. тачка I. и II. записника тога збора, те како је услед поменуте резолуције стигла на њега висока дозвола за овај епарх. свештенички збор од стране преч. Конзисторије Темишварске ddato 10. (23.) Априла 1907. бр. к. 320. 332. 340./227. из 1907. — то он као најстарија окр. протопрезвитер и делеговани председник, поздравља присутне чланове у тако лепом броју искупљене, те отвара овај збор и истиче, да му је предмет данашњег саветовања једино и искључиво више споменута резолуција збора свештества Вел. Бечкеречког протопрезвитерата.

Збор поздравља високопречасног председника свога Гдна Ђорђа Влаховића са ускликом „живео“.

Бр. 2.

Председник позива присутне, да за вођење записника изаберу два перовође, на што збор једнодушно бира за перовође: јереја Жарка Стакића пароха Вел. Бечкеречког и јереја Миливоја Радовића сист. парох. помоћника В. Кикиндског.

Бр. 3.

Председник, гледајући овако угледан број свештеника на окупу и сећајући се живо с једне стране оне свете везе, која треба да везује свештенство са узвишеним му Архипастиром, а с друге стране знајући за очинску љубав, којом високопресвећени Дијецезан наш носи све свештенство у срцу свом — предлаже да се са овога збора у знак синовске оданости брзојавно отпошље високопресвећеном Гдну Епископу Дру Георгију Летићу поздрав ове садржине: „Свештенство епархије Темишварске са свога данашњег збора срдачно поздравља свога љубљеног Епископа и целива свету де-

сницу“. Збор са одушевљеним и дуго-трајно бурним ускликом: „Живео Епископ“ прима једногласно предлог свога председника.

Бр. 4.

Председник јавља да су следећи свештеници брзојавно извинили свој недолазак на збор, пошто су спречени парохијским дужностима и то: 1. Ненад Барачки (Бега св. Ђурађ, брзојав под а.) 2. Михаило Путник (Срп. св. Петар брзојав под б.) 3. Миливоје Поповић (Санад брзојав под в.) 4. Георгије Вујић пак извињује се смртним случајем у породици (Чока брзојав под г.) узима се на знање.

Бр. 5.

У свези са горњим јавља председник да се још знатан број свештеника и брзојавима и званичним дописима за свој недолазак извинили, али ове извине нису обичне природе, у њима се одлучно истиче, да им је интенција овога збора врло добро позната, те да исту интенцију и они са своје стране својски и искрено заступају и закључак епарх. збора у свему одобравају и потписују.

Ово су мњења исте г. свештеника:

1. Милутин Думић (Меленци) допис под а.)
2. Божидар Милошевић и 3. Јован Јовановић (обоје из Меленаца) (допис под Б.)
4. Милан Жан (Шурјан) (допис под В.)
5. Миливоје Тошић (Беодра) (допис под Г.)
6. Константин Јовановић (Парац) (допис под Д.)
7. Константин Чолаковић (Лукаревац) (допис под Ђ.)
8. Душан Предић (Фен.) (допис под Е.)
9. Димитрије Којић (Срп. Бока) (допис и лечничка сведоџба под Ж.)
10. Симеон Никифоровић и 11. Павле Милићев (обоје из Вел. Бечкереча) (допис под В.)
12. Боривоје Грбић (Кеча) (допис под И.)
13. Миливоје Мишић (Срп. Итебеј) (брзојав под К.)
14. Јован Петанек (Српска Неузина) (брзојав под К.)
15. Душан Замуровић (Мађ. Чанад) (брзојав под Л.)
16. Исидор Николић (Гад) (брзојав под Љ.)
17. Милета Јакшић и 18. Александар Бранковић (обоје из Срп. Црње) бр-

зјав под М.) 19. Наум Марјановић (Нови св. Иван) (брзојав под Н.)

Накнадно изјављује председник Ђорђе Влаховић, до га је 20. Георгије Вујић из Чоке опуномоћио, да у име његово изјави, да у свему прима и потписује за кључак данашњег збора. Окр. протопрезвитер Станко Жупански пријављује у истом смислу добивену пуномоћ од 21. Корнела Адамовића (Арад Гај) и најзад парох. Тур. Бечејски Партеније Сивчев јавља, да је и њега 22. протојереј Милош Рајковић (Врањево Арач) опуномоћио, да изјави, е је и он солидаран са закључком збора. Све ове изјаве о солидарности горња 22 свештеника збор са одобравањем узима на повољно знање.

Бр. 6.

Жарко Стакић, перовођа обзиром на кратко време, које нам стоји на расположењу, као и на важност и значај ствари, ради које се искуписмо — предлаже да се изабере један ужи одбор од 12 лица под председништвом високопречасног Гдина Ђорђа Влаховића, исти да се повуче у побочну дворану, те да се онде брижљиво посаветује и испита за подлогу данашњем зборисању већ поднету резолуцију свештеничког збора В. Бечкеречког протопрезвитерата, те да онда пред пленум овога збора изнесе конкретан предлог за одлуку. Предлог се једногласно прима, и у одбор се бирају под председништвом г. Ђорђа Влаховића, окр. протопрезвитери: Јован Новаковић, Ђура Страјић и Станко Жупански, даље ови јереји: Младен Боберић, Светозар Теодоровић, Југ Станикић, Миливоје Радовић, Милош Милошев, Илија Белеслијин, Григорије Стајић и Петар Агрима.

Бр. 7.

Председник по обављеном саветовању, враћа се са изаслатим одбором у седницу самога збора, те позива — Светозара Теодоровића као референта да рофереше.

Светозар Теодоровић укратко слика

оно неутешно стање у цркви и народу нашем, које је створено кобним приликама у седници срп. народ. црквеног сабора од 19. Јануара т. г. и које данас цркви нашој прети свестраним расулом. То је и дало повода свештенству протопрезвитерата В. Бечкеречког, да руковођено једино истином и савешћу, обележи у тој немилој ствари становиште своје, а на збору свом 21. фебруара 1907. са већ познатом резолуцијом, која је за данас поднета на већање и овом славном и пречасном епарх. збору.

Мало час изаслати одбор по дужем саветовању, модифицирао је у нечем исту резолуцију, коју и он са своје стране топло препоручује да се уважи. Збор изражава жељу да се резолуција прочита.

Бр. 8.

Услед овога председник позива перовођу Жарка Стакића, да поменути резолуцију, коју одбор усваја и препоручује — пред збором прочита.

Перовођа одазивајући се позиву том, чита предложену одлуку: „Свештенички збор Епархије Темешварске дубоко жали и осуђује закључак срп. народ. црквеног сабора од 19. јануара т. г. сматрајући исти закључак незаконитим, пошто је тим закључком сабор прешао законом одређене границе свога делокруга — упуштајући се у неку врсту суђења врховној поглавици српске православне овопределне цркве Њег. Светости Патријарху српском, *чиме је тешко повређен и углед свете цркве и народа нашег*“.

„О резолуцији овој има се пречасна Конзисторија Темешварска и путем пречасности и Његова Светост преузвишени Гдн. Георгије Бранковић Архиепископ и Митрополит Карловачки и Патријарх српски као председник срп. нар. црквеног Сабора“.

Пошто је иста резолуција са великом пажњом саслушана

Бр. 9.

Председник пита збор: да ли прочитану резолуцију у целини усваја и прима,

или можда има какав други предлог за одлуку? Збор на питање председниково, одазива се бурном манифестацијом са услицима: „прима се, прима“.

Бр. 10.

Павле Милин, парох Башахидски, добивши дозволу за реч, у подужем говору брани поступац саборске већине у делу у 19. јануара о. г., те мало доцније потпомогнут од друга свога Миливоја Јовановића пароха Карловског, изјављује: да не прима резолуцију, и предлаже да се скине са дневног реда.

Пошто су још више говорника сложено заступали резолуцију према одвојеном мишљењу горња два члана овога збора — председник завршује дебату и позива збор, да се гласањем изјасни да ли исту резолуцију прима или не? Од 55 присутних свештеника збор гласањем 53 против два гласа Павла Милина и Миливоја Јовановића — прима и усваја резолуцију.

Бр. 11.

Председник констатује, да су од присутних свештеника 53 гласали за резолуцију, те како се овим члановима имају придодати 22 гласа, наведена у 5. тачци овога „Записника“, који се изјавише за свестрану солидарност са закључком овога епарх. збора — то изјављује коначно, да се резолуција, наведена под бр. 8. овога записника примила са 75 укупних гласова против два гласа.

Како је овом збору дневни ред исцрпљен, председник позива, да се изабере чланови за верификацију овога записника. За одостоверење записника бира се једногласно све Вел. Кикиндско парохиско свештенство.

(М. П.) Ђорђе Влаховић с. р.

окр. протопресвитер В. Кикиндски и председник епарх. скупшт. збора.

Јереј Жарко Стакић с. р.

парох В. Бечкеречки и перовођа епарх. свештеничког збора.

За оверовљење записника епархијског свешт. збора:

Миливоје Радовић с. р.
сист. парох. помоћник.

Владислав Веселиновић с. р.
сист. парох. помоћник.

Петар Симић с. р.
сист. парох. помоћник.

Ђорђе Бартулов с. р.
сист. парох. помоћник.

Војислав пл. Војновић с. р.
сист. протопресв. помоћник.

Истина о беочинској каји.

Д. Р.

Какву је повику подигла била наша опозициона штампа 1895. на саборски одбор и председника му Његову Светост, због продаје „беочинске каје“; ми смо навели у својој брошурици: „Продаја беочинске каје“, штампане у Земуну 1895.

Народно црквени сабор 1902. — мајски —, закључио је да се упути урава манастира Беочина да покрене парницу, те како она то не хтеде учинити, знајући да парници места нема; то је туциндански сабор закључио да народни фишкар поведе парницу због њене продаје.

Да ли ће он то учинити, не тиче нас, пошто знамо, да је не ће добити, односно наплатиће се подобро за њу, као што су за ових 5 година народни фишкали више подобних парница водили, које су сретно и изгубили, ал су се за њих добро наплатили.

И као што се догађа, да из ведре неба пукне гром; тако исто и „Народност“ — ил што би рекла „Застава“ један земунски лист — донесе громопуцателни чланак „Истина о беочинској каји“, у ком рече, да купопродајни уговор о каји није Његово Величанство потврдило, и да у опште и не постоји о њој купопродајни уговор, него неки Wisch.

У почетку се није знало, зашто је уопште исти чланак написан; но сад се зна, а наиме да је написан с тога, да се мало денунцира горе, како се несавесно ради код саборског одбора; да се осумњичи Његова Светост; да се баца кривица и на др. Михаила Полита као тобоже референта у тој ствари, и да се

њих двојице представе као главни винсв-ници због уступљења каје данашњим влас-ницима.

Како је „Народност“ лист, који сем уред-ништвâ, који га у замену добијају и политич-них општина у јужној Угарској, које га дабе добијају, нико други и не чита, нити се на њега осврће, сем посестрима му „Заставе“, која поред свег потајног пријатељства, не ће да му ни имена спомене, кад што из њега наводи; да би показала како је поменути њен изналазак о Wisch-у учинио у српском свету праву узбуну, услед чега су сви српски па-пири пали, донесе тобоже из Панчева напи-сан чланак „Брука са безакоња о „продаји“ такозване каје“, у ком познати весело умиљати писац известивши уредника како је белодање-на афера о каји узрујала јавност, окадивши га и похваливши озбиљност његова листа, ре-че, како се — наравно од многобројних пан-чевачких читаоца „Народностини“ — чуло: „Та јели могућно!? Шта наопако! Ово пре-лази сваку меру!“

Те пошто је веселник навео, шта би све требало радити у тој афери, (да је чланко-писац пун предлога, то је позната ствар, са-мо је малер, што се на њих нико не обзире, а то већ и с тога, што је познато, да је он најнеуреднији у свом послу, и камо среће, да је и у овоме овако плодносан као у пред-ловима), заврши своје сочиненије с позивом на све пријатеље законитости, реда и закона, а противнике сваке неуредности и грабежа, да пораде да народ дође до свога права „и да сви злонамерни зачетници и сукривци у тој операцији добију што су заслужили“.

А да би веселник показао, како је не са-мо у Панчеву његов виц о Wisch-у произвео панику, седе — и онако је доколан, па не ради што му је посао — и написа још један чланак „Каја-општежитељскаја“, тобоже писан у Загребу, у ком одмах у почетку рече, како је чланак о каји „ударио на ову страну баш као оно гром из ведра неба. Требалисте би-ти овде, те видети, како се отимаху о лист и како гутаху чланак. Како тискаху главе и како се после згледаху. А затим покуњаше из њих еруптивно одисаји, који тако верно карактеришу и ствар саму и њене зачетнике и учаснике, и невиност свих скупа. Питања се претуриваху ко је ту ствар онако фино рефе-

писао у саб. одбору? Како је патријарх Бран-ковић могао ту трговину препоручити? Како се могло провести продаја без потврђена уго-вора? Како да то у саборском одбору нико не примети, па ни онај члан, који је био у најингимнијем односу са његовим председни-ком (овде је веселник циљао на др. Нику Максимовића, и то му је хвала, што се заузео да неквалификован дође до хлеба. И право му је што је за сада ово дочекао, а дочека ће он од њега још већу хвалу)? А где је био правни саветник, заступник, и бранич на-народних добара, фискал др. Полит? А више свега, зашто да се влада не извести о прове-деној продаји?“

На даља трабуњања веселникова, не ћемо ни да се осврћемо, пошто нису ништа друго него Wisch.

Па како је „Застави“ добро дошло изобрје-теније „Народностиног“ веселника о тобожњем кајином Wisch-у; да би му дала веће важности, рече како је тобоже писац онога чланка о каји др. Тоша Недељковић!

Да се не треба чудити што је уреднике „Заставине“ Косту или Јакова потписане са Ж. Ж. „спопала грозота кад помисле, да је могло бити у нашој аутономији људи, који су смели да фалзификују чињенице, да изврше превару и изведу кривотворење грунтовнице на основу једног на обмани заснованог купо-продајног уговора“; — то је бар јасно, кад човек зна њихову савесност и родољубље!

Јесте, томе се не треба чудити, ал се тре-ба чудити овом њиховом пирамидалном незна-њу, а наиме:

„Не знамо како гласи Банфијева наредба (ал то им ништа не сметаше, да не знајући је критикују је!), којом је ова највиша одлука саопштена. Све што о њој знамо, то је, да је нашим аутономним властима дато упуство да се у смислу, највише одлуке куповина од 100.000 фор. за манастир осигура и о из-вршењу влада извести. Но ма како гласила његова наредба, то на ствари не мења ништа јер је он доставио, од речи до речи и најви-шу одлуку, **а наше власти биле су дужне њу извршити и ништа друго.**“ (Па кад је Његово Величанство на основу поднесеног му предлога од стране председника уг. министар-ства барона Банфија, дозволио, да се *изнимно* одобри уговор о продаји каје, што је и саб.

одбор и усвојио и извршио, у чему је онда он због тога крив?).

Кад је Његово Величанство одобрило да се повери управа Текелијиног фонда посебном телу; одкуд оне вике од радикала због тога?

И кад је „Застава“ прокламовала начело: „одлуке Његова Величанства морају се извршити;“ што се онда оне не извршују и што се онда против њих демонстрира? **Ово** треба добро запамтити!

„Да се дакле правилно поступало у смислу највише одлуке, онда се у коликоби највишој одлуци одговарао, имао овај првобитни купопродајни уговор поднети прво арх. адм. одбору, па саб. одбору па најзад Њег. Велич. (а нар. црквеном сабору зар не сметењаци и шарлатани!) да га у смислу највише дозволе у колико би т. ј. с том највишом дозволом потпуно у складу био и сви ти законити форуми (— а сабор није такав форум!) потврде. А ако првобитни уговор не би потпуно одговарао највишој дозволи, онда се имао саставити нови купопродајни уговор, у кога те мане не би било; тај би се такођер свима оним форумима (само не сабору!) морао поднети на потврду, и тек кад би на тај начин био у смислу највише одлуке коначно потврђен и од Његовог Величанства, могло би се рећи да је Његово Величанство потврдило купопродајни уговор. И тек онда би се могло прећи и извршењу тог највише потврђеног уговора.“

„Али од свега тога није учињено ништа“.

На испаде „Заставине“ на Његову Светост и др. Михаила Полита, није вредно ни осврнути се, него ћемо прећи истинитој историји продаје беочинске каје, на основу званичних списа.

У седници саб. одбора од 21. Августа 1895. предузето је питање о продаји беочинске каје.

С. О. 3190, 3272./807. ex 1895.

Преузвишени господин кр. уг. министар-председник барон Банфи високим отписом својим од 23. августа 1895. бр. М. П. 2714. изводео је саопштити ово:

„Његово царско и апостолско краљевско Величанство у Ишлу дне 20. августа ове године изданом превишњом одлуком Својом благоизволело је на моју представку изнимно дозволити, да се за 100.000 фор. на вечито

прода земљиште, својина манастира Беочина од 29 југара 341 □⁰.

Извештавајући о том Вашу Преузвишеност даљега сходног поступања ради уз повратак прилога под ./. који су били привијени уз тамошњу представку од 19./31. јануара ове године бр. Ад. С. О. 4805/1485. управљену на кр. уг. министра богочасти и јавне наставе, уједно Вас позивам, да, обзиром на то, што је упитна купопродаја везана за рок и то до 1. септембра ове године, о горњем финалисању овога правнога посла известите без одлагања заинтересоване странке; и пошто у смислу тачке г.) 22. §-а превишње наредбе од 14. маја 1875. године саборски одбор непосредно надзирава народно-црквена добра разумевајући овамо и добра фондова, заклада, завода и манастира — позивам Вашу Преузвишеност, да ставивши саборском одбору до знања горњу превишњу одлуку Његова царског и апостолског краљевског Величанства исти позовете, да учини потребна расположења ради ваљаног осигурања куповине, о чему ћете ми изволити у своје време извештај поднети.

Примите, Ваша Преузвишености, искрени израз одличнога ми поштовања.

У Будимпешти дне 23. августа 1895. године.

Барон Банфи с. р.

Преузвишеном и Високопреосвећеном Господину Георгију Бранковићу, правом тајном саветнику, православном архијепископу-митрополиту и патријарху српском“.

Уједно је прочитан писмен поднесак одвешника Ђорђа Радовановића, као заступника тврдке Редлих-Оренштајн и Шницера de praes. 16./28. августа 1895. бр. С. О. 3272., којим исти заступник извештава, да је узео на знање усмено извешће у погледу прев. одобрења ове купопродаје.

По заслушању високога отписа и извешћа заступника купчева, по реасумовању и дужем свестраном расуђењу и претресу ове ствари, којем расуђењу је еминентно предметом служила она членица, да је преузв. г. кр. уг. министар-председник учинио предлог Његову Величанству односно издејствовао превишњу дозволу за финалисање ове купопродаје *без сутницаја срп. прав. нар. цркв. сабора*, који поступак стоји сасвим у опреци са одређењем

алинеје друге тачке 9., §-а 19. прев. кр. уредбе од 14. маја 1875. — позове Његова Светост г. патријарх господу чланове саборског одбора, да, који има какав предлог, поднесе исти на писмено обзиром на важност ствари и тачност формулирања.

Услед тога подноси г. др. *Ника Максимовић*, члан саборског одбора овај предлог:

„Пошто би извршење ове високе наредбе могао бити на уштрб делокруга српског народноцрквеног сабора; то саборски одбор закључује: да се вис. кр. уг. министарском председништву поднесе образложена представка с тим, да се речена наредба од 23. августа о. г. бр. 2714/М. П. изврши онда, кад се испослуже у смислу саборског устројства нужна привола и српског народно-црквеног сабора.“

Г. др. *Тодор Недељковић* пак доноси овај предлог:

„Купопродајни уговор између манастира Беочина као продавца и твртке Редлих-Ореништајн-Шпицера као купца од 29 јутара 341⁰ земљишта за куповнину од 100.000 ф. а. вр. има по §. 19. тачки 9. саборскога устројства по српско народно-црквеном сабору одобрен, а по Његову ц. и кр. апостолском Величанству потврђен бити. Пошто је вис. кр. уг. министарство исходило највишу потврду преднаведеног купопродајног уговора без претходног одобрења истог уговора по срп. нар. црквеном сабору, то и саборски одбор с болом због тим поступком високог кр. уг. министарства повређеног автономног права срп. нар. цркв. сабора жали; ну пошто је највиша потврда тога уговора највишим решењем Његова ц. и кр. ап. Величанства од 20. августа 1895. већ уследила, то обзиром на то, да се у том решењу законито суделовање срп. нар. нар. цркв. сабора при склапању реченога купопродајнога уговора *implicite* признаје у оном ставу, којим се тим решењем речени купопродајни уговор без претходног одобрења сабора само *изнимно* највишу потврду упитног купопродајног уговора узме на знање, с тим, да се том потврдом автономном праву срп. нар. цркв. сабора за будућност у ничему не прејудуцира и да се срп. нар. цркв. сабору сва права у погледу тога уговора и последица из тога уговора у крестности одржавају.

О овом закључку има се вис. кр. уг. министарство известити

Др. Т. Недељковић
члан саборског одбора“.

По што другога предлога више није поднесено, то Његова Светост г. Патријарх председник стави на гласање и то — као ближи високом отпису — на прво место предлог г. Дра Т. Недељковића, по чему

Буде одлучено:

Већином гласова и то гласовима: Њег. Преосвећенства г. Нектарија Димитријевића, високопреч. г. архимандрита Илариона Руварца, преч. г. протопрезвитера Ђорђа Влаховића и г. Дра Теодора Недељковића — против гласова г. Дра Нике Максимовића, г. Мих. пл. Рогулића и преузв. г. Данила Станковића — предлог г. Т. Недељковића члана саборског одбора и то са ниже наведеном допуном и односно у ниже наведеном облику примити:

„Пошто је купопродајни уговор између манастира Беочина као продавца и твртке Редлих-Ореништајн и Шпицера као купца земљишта од 29/341⁰ јутара за куповнину од 100.000 ф. авр. по алинеји другој тачка 9. §-а 19. саборског устројства, потврђенога прев. одлуком од 14. маја 1875. имао претходно српским прав. народно-црквеним сабором одобрен, а по том Његовим царским и апостолеко-краљевским Величанством потврђен бити: а пошто је тому на супрот Његова Преузвишеност г. кр. уг. министар-председник исходило највишу потврду преднаведеног купопродајнога уговора без претходног одобрења срп. прав. нар. цркв. сабора — то саборски одбор с болом у души жали тај поступак господина кр. уг. министра-председника, јер је тим поступком Његова Преузвишеност г. министар-председник повредио автономно право срп. прав. нар. цркв. сабора, које му је законом (прев. кр. решкриптом од 10. августа 1868. и саб. устројством од 14. маја 1875) ујемчено; ну пошто је превишња потврда тога уговора највишим решењем Његова царског и апостолеко-краљевског Величанства од 20. августа 1895. већ уследила, то, обзиром на то, што се у том прев. решењу законито суделовање срп. прав. нар. цркв. сабора при склапању реченога купопродајнога уговора *implicite* признаје у оном ставу прев. решења, којим су

речени купопродајни уговор без претходног одобрења сабора само *изнимно* одобрава: налази се овај саборски одбор у нужно стање постављен, да изнимно највишу потврду упитног купопродајног уговора узме на знање с том *оградом*, да се том прев. потврдом автономном праву срп. прав. нар. цркв. сабора за будућност ни у чему не прејудицира; одлуку ову уз образложено извешће о току и стању ствари како Њ. Преузвишености г. кр. уг. манистру-председнику, тако и срп. прав. нар. цркв. сабору учтиво саопштити; уједно о превишњем решењу како управу М. Беочина, тако и твртку Редлих-Оренштајн и Шлицера у Беочину знања и управљања њихова ради известити с тим, да је — по тачци 2. и 3. купопродајног уговора од 15/27. јануара 1891. — кунац дужан односне оброке у уговором обележеним роковима уз односну 5% камату управи манастира Беочина положити; ну ако твртка куповину од 100.000 фор. авр. жели на једаред уплатити, то би иста била дужна, пошто се готовина на већу од 4% камату плодносно не може уложити, на односне оброке и односно време недостали 1% камате већ том приликом положити, а по том ће се овластити управа М. Беочина, да може издати од себе правоваљану дозволу за препис власништва проданог земљишта; управу манастира Беочина пак упутити, да куповину као коренито имање на сигурно и плодносно уложи, а обзиром на провенијенцију ове своте, да иде за тим, да се за исту сходно пробитачно непокретно имање купи; о одлуци овој у односном делу известити још и архијерејезански административни одбор знања његова ради.“

Све је ово у своје време и извршено.

(Свршиће се.)

Рад управног одбора монашког удружења у митрополији карловачкој.

Управни одбор држао је досад три седнице и то 9. (22.) јануара, 13. (26.) фебруара и 19. маја (1. јуна) 1907.

У првој се седници конституисао и према §. 29. тачка 7. статута изабрао за потпредседника игумана Великореметског Јосифа Јовичића, а за привременог тајника јерођаксна

крушедолског Георгија Бојанића, коме је уједно поверио и дужност благајника друштвенога, затим је позвао све управе манастирске, да саставе и одбору пошаљу списак братства свога, који се у и ван манастира, ма у каквој служби налазе, и да према §. 5. статута пошаљу за сваког уписанину и погодишњу чланарину, као и према §. 6. статута да упишу свој манастир за члана оснивача, — даље, да се набави обичан новчани дневник и азбучни регистар ради евиденције о уплати чланарине, затим позвао је све управе фрушкогорских манастира, да на дан св. Саве у што већем броју присуствују свечаној седници Матице српске у Н. Саду, на којој ће у помен покојном врло заслужном архимандриту некад гретешком Илариону Руварцу држати свечани говор др. Јован Радовић члан Матице српске.

У другој седници решено је, да се умоле Његова Светост Преузвишени господин Георгије Бранковић патријарх, и Високопреосвећена господа епископи-дијецезани у митрополији карловачкој, да се изволе уписати за чланове осниваче монашког удружења са добровољним прилогом својим, а управе манастирске, које се нису одазвале позиву из прве седнице, поново су позване, да то неизоставно учине, затим су упућене све управе манастирске гледе дијурне братији — пострижницима, који се ван манастира ма у каквој служби налазе, и гледе вођења новчаног дневника; даље, да се састави и изда шематизам монашког свештенства, да се поднесе представка на кр. угар. министра председника против донесене нар. цркв. Сабором манастирске уредбе, а друга на св. Архијерејски Синод, да узме у обзир интересе манастира и њивих братстава, затим да се умоли Његова Светост и св. Архијерејски Синод, да се делокруг постојећег патроната семеништа манастирских питомаца пренесе на монашко удружења, а према тачци 11. записника монашког сабора од 28. новембра 1906. састављен је и нацрт за манастирски фонд; уједно, да се поднесе Његовој Светости писмено жалење поводом закључка нар. цркв. Сабора од 19. јануара о. г. и уверење, да ће се монашко свештенство и надаље налазити уз врховног поглавицу цркве своје и гајити према њему, као свом оцу духовном, синовне осећаје оданости и благодарности.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

У трећој седници решено је између оста-лога, да се сазове монашки сабор у ванредно заседање, чим стигну решења од св. Архије-рејског Синода на поднесене му од монашког сабора и управног одбора претставке, затим учињено је расположење о манастирским сла-вама у овој години и дано је дотичним упра-вама следеће упуство:

а.) што се тиче свештено-пастирских дужности, има се свака управа побринути за потребан број свештенства, које ће имати да врши исповедничку и друге службе, које су намењене утеси и другим потребама побожног света, и зато се имаду раније распоредити те службе тако, да се о слави избегну сви могући неспоразуми.

Света тајна причести смеће се давати пре литургије само болесницима, а сви остали имају се упућивати на св. причест у одређено време на св. литургији. Исто тако има се управа побринути за вешто, складно и лепо појање у св. храму на богослужењима, било то помоћу певачког друштва, ђака, или при-знатих у околини појаца, а за само богослу-жење одређени су за

1.) манастир Раваницу архимандрити: Анатолије Јанковић, Иларион Зеремски и др. Авгу-стин Бошњаковић, — управитељи манастирски Нестор Обшић и Никанор Чалошевић, син-ђели др. Викентије Вујић и Валеријан При-бићевић, јеромонаси Гаврило Ковачевић, Ге-деон Томашевић, Милутин Стојадиновић, Леон-тије Степановић, Атанасије Вуичић, Висарион Стакић, и јерођакони Георгије Бојанић и Иларион Живановић, а за проповеднике архи-мандрит Анатолије и синђел Валеријан.

2.) За манастир Ковиљ архимандрити Ди-митрије Бранковић и Данило Пантелијић, игу-ман Сергије Попић и управитељ Викентије Баковић, синђел др. Јоаким Чупић, управитељ семеништа Герасим Петровић и економ семи-нара Герасим Чобановић, а за проповеднике архимандрит Бранковић и Герасим Петровић.

3.) За манастир Привину-главу архиман-дрит Георгије Марјановић, игуман Митрофан Павловић сваки са једним братом, затим јеро-монах Мелетије Бабић, и из манастира Грге-тега један јеромонах и јерођакон, а за про-поведника архимандрит Марјановић.

4.) За манастир Бешеново архимандрит др. Августин Бошњаковић, игуман Сергије

Попић, управитељ Никанор Чалошевић сваки са једним братом, и ман. Јазак да пошаље једног брата, а за проповедника архимандрит др. Августин Бошњаковић.

5.) За манастир Фенек архимандрит Га-врило Ановијев, управитељ Данило Брзаковић сваки са једним братом, Герасим Петровић управитељ семеништа, др. Викентије Вујић јеромонах, Пантелејмон Живић, јерођакон др. Максимилијан Хајдин, а за проповеднике ар-химан. Гаврил Ананијев и Герасим Петровић.

6.) За манастир Крушелол архимандрити Димитрије Бранковић, Данило Пантелијић и др. Августин Бошњаковић сваки са једним братом, игуман Сергије Попић и Јосиф Јо-вичић, синђели др. Јоаким Чупић и др. Викентије Вујић, јерођакон др. Максимилијан Хајдин, а за проповеднике архимандрит Да-нило Пантелијић и игуман Сергије Попић.

7.) За манастир Бездин архимандрити Анатолије Јанковић, Димитрије Бранковић, Георгије Видицки и Иларион Зеремски.

Ако одређени за проповеднике на спо-менутих славама неби могли тој дужности својој удовољити, имају се за времена побри-нути, ко ће их у томе заменити, јер саку-пљени на манастирско-црквеној слави народ не смеје остати без нужне поуке. — О тој случајној замени има се и председник упра-вног одбора благовремено известити. Ако који манастир неби имао на расположењу толико добрих црквених одежа, колико му о слави треба, нека се управа и за то за времена побрине, а сваки из другог манастира одре-ђени на славу брат нека понесе са собом једно боље одјејаније.

б.) према задатку, коме св. обитељи наше служе, има се из манастира, порте и околине њене уклонити све, што би могло служити на штету угледа манастира и братства, као и у опће јавног морала и доброг поретка, а нар-очито за време свију богослужења и „крсног входа“ да ништа не наруши благочиније, као што су свирка, неприкладне песме, подвизи-вање и томе слично, а не може се трпети ле-жање и ноћивање у цркви, и спавање по манастирским ходњацима као опасно по јавни морал, а иначе и по себи неудобно, но управе треба да се за раније побрину, где ће се побожни свет склонити на ноћиште изван ма-настира.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNILIB.RS

Да би се одржао добар ред за време славских дана о богослужењима, односно и у манастиру, треба свака управа да се стави у споразум са оближњим друштвом соколским, или да се обрати за времена надлежној политичкој власти за помоћ.

Свака управа има пазити на то, да у манастиру влада потпун ред, пристojност и умереност у свему, и зато се обједи и вечере имаду свести на једноставна обична грађанска јела, а у трапезаријама нетреба дозволити никакве свирке, исто тако имаду се и уобичајене досад здравнице свести на најнужније, како би и њих временом сасвим нестало.

Кореспонденција

патријарха Арсенија Јовановића (Шакабенте)

из Беча од 7. Фебруара до 5. Маја 1741.

Д. Р.

(Продужење.)

Тогоже два ексарху Јосифу и жителем осечким.

Под 9. прошлаго из Осека одговорно на наше из Будима, ваше писание прошлија почти т. ј. 3. т. исправно поручено, обаче не без великаго удивленија нам било, што сице долговремено негдје тоје удержалосе.

Что ради договора ко отправленију депутиртив и проч. от нас препорученаја ко Г. Администратору писали јесте, то сте добро учинили. А понеже, како смо се извјестили он Г. Администратор ту ва Осек за дјелом своим дошел јест, того ради изволите се с ним за свеја разговорити, и како год за болше обрјашчете, тако сотворите, ми же с депутирти, кои до два или три дни уповају здје пријти будут, да би во вејакое доброе и утјешное состојание клер и народ наш привели труда шчадити не будем.

Арсениј Четвертиј.

Тогожде Г. Обрет-вохтмајстору Вуку. Вашего Благородија от 22. прошлаго из Ирига отпушченое писание исправно получили јесмо, и в нем веја состојашчијасја окрестности, а наипаче опредјелени термин ради разговора в Путинци, за послание от те милицие депутирта разумјели,

кое все јест пријатно и полезно, токмо, чтоћете год чинити, чините, али сами овамо пријти поспјешите, хошчет бо и за общу ползу и за вашу особливу срећу бити, како вас надеждно ожидајушче пребиваем

Арсениј Четвертиј.

Тогожде жителем вароши Ирига.

Ваше писание от 26. прошлаго из Ирига отпушченое исправно, получили ми, и о всем от вас нам предложеное освједомили се, на које отвјетујушче от нашеја страни вас обнадеживаем, да ми, како Архинастир ваш и всеја тоја Епархии, о вејакоем добром предсьедовании вашем, крајъее старание носити хошчем, и пребудем всегда

Арсениј Четвертиј.

Тогожде два фрушкогорских манастиреј Игуменом и Братству, такожде всејем горњаго и долњаго Срема протопопам и свјашченству, по особје, обаче једнак указ послан.

Понеже тамо сушчиј наш ексарх настојашчеју почтоју објавил нам, да петроварадинскија команди Г. Генерал к нему ексарху писал јест, что некотории калугери монастирские и попи селские, без паспорта, јешче менше без приглашенија и вопроса на онаких мјестах, идјеже превоза и скели нест преко границе в турецкују страну, и от онуду паки всцјат тајним образом преходјат, с которим то начином, не токмо краљевским крјепким указом противни показујтеја, но могут јешче они таковим способом церкви свјатој и честному клеру нашему каков стид узроковат.

Таковаго убо узрока ради, всејем во обществје и вејакому ко особности совјетум: чтоб от таковија продерзости престали, и в пред тако творити не усудилисја. Ибо ашче би кои после сего објавителнаго совјета в нешчастье пал, таковиј да не вјерует что он освободитисја будет. Манастир или протопоп, из коего протопопии јест, такожде не без казни пропуститсја. Јежелиж паки всеконечнаја нужда кому будет в Турецкују поити, таковиј калугер с препоручителним игуменовим, а поп протопопим на коменданта писмом, и пас-

портом комендантским может поити, инакож никако да не дерзајут творити.

Арсениј Четвртиј.

Р. С. по писмје.

В сем писмје сие највише разумјеетсја, т. ј. да попи и калугири на тајних мјестах гдје превоза и скеле кралевске неимат в Турскују и из Турскија натраг непреходјат, зашто, ако се кои на таквих мјестах тајних ухватит, тој живота лишаеетсја.

Овое писмо игумени от монастыра до монастыра и протопопи от протопопиата до протопопиата без медления, с написанием на том, коего часа пријмил, и коего от правил, да послајут. И посљедниј игумен и протопоп, тое в резиденцију нашу да пошлет.

Арсениј Четвртиј.

Марта 18. Г. темишварскому из Вјени.

Вашето Преосвјашченства от 7. текушчаго из Тсмишвара отпушченое писание исправно получили јесмо, с коим такожде видимиратују копију заклетви Г. Јенополскаго (Антоновића) пријмивше, ашче и њест во оној, онаго состојанија написано, како ми уповали. Будем онују с прилогами прав церкви нашеја, на надлежашчаја мјеста употребити.

Каковаже јего иншчалаца со отрежденими от тамошне славне Администрации комисари случила се, и како от клера и от народа епархии себишкија он дочекан и прихваћен бил, по објешчанију Пр. В. гредушчими почтаи извјестие имјети желаја.

Что копију пленипотенции с тамошними Господари имјети от нас захтевате, да би против онија от страни и епархии вашеја согласно написат могли, ми инакој пленипотенции здје неимам, развје которе здје уже пришедши начални народа нашего депутирти (т. ј. Г. бачки, Г. окркапитан Виткович, Г. обркапитан Вуич, Г. капитан Зорић с прочими јешче коморскими) со собою принесли. А и оние пленипотенции, само от их милитарских и коморских приватних тужбах состојатсја.

Что потверждениа общенародних привилегии, и прочих общих, клеру и народу полезных дјел касаетсја; то све краине в

помјанутих своих пленипотенциях, на нас отложили и оставили, т. ј. како ми с пришедшими здје депутирти за благо бити обрјашчем, тако да закључим и онако да послуеетсја.

С которими истими депутирти, ми совјетуем и всјачески захтеваем ваше Братство (ашче служба Господарственаја допустити может, и ашче бољези крајње пријатства вам творити не будет) сами у персони с двома депутирти, воинственным и коморским, с пленипотенцијуже и к тому потребним трошком, что скорјејше пријдете, и извјети, ашче јест возможно, никаковија в пред да не престављаеете, хошчет бо за общчаја дјела добро бити, нам же вејем великују радост с вашим пришествием узроковат будете, јегоже без сумњенија скоро ожидајушче свјатим молитвам вручени пребиваем

Арсениј Четвртиј.

Гогожде дња Г. Администратору (Андреји Андрејевићу, поштару) в Карловец писано.

С настојашчим нашим посланием илити писмом, намјерихом код Вашего Благородиа сљедујушчаго узрока ради јавити се, а то јест:

Понеже нам отуду нарочно извјешчено јест, јако в намјерении јесте, оној дом, гдје тамошни кралевски маотајнемер пребивал, продати: того ради, ашче праведно помјанути дом за продају јест, великују би синољепие ваше обществу учинили ползу, себје же пак от общества вјечнују памет и захвалност получить имјели би, јегда ви по должности христианској и љубвје к своему Архипастирју, и обществу, клера и народа нашего, изволили пријателствовати, да би тој дом, за онују цјену која најпосле на телалу, издатисе имат, обществу продан бил.

Зачто сами очима своима видите и зрите, в какој тесностје у том двору общем, малености и скудости ради грунта принуждени јесмо жити, и јегда би по времени, како и уповаем, какое собрание било, гдје би толикиј народ вмјестилсе, сами разсудити изволите.

А надјеетсја, јако зато, тој вароши и

славному доминиуму никакова ушчерба или убитка не будет, ибо и досеље от дома того, никакова дация или која помошч не узимана. И тако ми в другом случају, что вашеја ползи касатисја будет, синољенију вашему служити објешчаемсја, наипаче же доброжеланием, милостију и љубовију нашеју отеческою и Архиастирскоју к вам и к вашим всегда склонени будем, и пребиваем на сие скорого отвјета со извјестием ожидајуши

Арсениј Четвертиј.

Тогожле дња Г. Николају Божичу в Ковин.

Вашего Благородиа от 10. текушчаго из Будима отпушченое писмо, во свое время исправно получено, и ашче прошлија почти, премногих дјел ради отписати ми немогли, обаче днес съедујушчим на тое отвјетом вас утјешаем, т. ј. Г. сину вашему како смо се и устно вам објешчали, ми всеусердно пријателствуем, и в пред на потребних мјестах постојано пријателствовати будем, в тој конец: чтоб он онакое мјесто получить могал, котороеб јему полезно, а вам угодно било.

А что ви извјестили се, да он бездјелно живет, то вјеровати неизволите, может бити да кто от јего непријателеј то вам неправедно предложил; он бо честно живет при нами обретаецја, и всегда добрим советами от нас научаем бивает.

Притом благодарствуем Благородију вашему на усердному при себје содержанију служителиј и коней наших, и препоручаем до св. праздника воскресенија Христова ту наши да пребудут, потом ашче увидим да јешче далше бавити се будемо овамо, то будем писати тамо нашим служителем да иду с конма в Карловец, или како прилику увидим, објављу вам и пребивају

Арсениј Четвертиј.

Тогожде дња Г. Епископу будимскому писано, чтоб он изволил на наше и здје в Вјење обрјетајушчих се депутиртов захтевание овамо пријти, јелико скорјее может, при чем за долг покојнаго митрополита рашкаго Евтимија Дамјановича, чтоб скорјее извјестие послал јему упомянуто. В протоколже писмо тое, краткости вре-

мене ради невозможно било поставити, сего ради сие краткое извјестие намјатствованија ради, что писано, здје приложисе.

21. Марта Стојану Вучковичу и Цјетку Таѣажии, жителем бјелградским в Петроварадински шанац писано.

Ваше писание от 12. тек. из Петроварадинскаго шанца отпушченое исправно ми получили, и за всеја во отвјет нам предложенаја разумјели: и что остављаецја, да дјел ради ваших с Марком Крстичем и Михаилом Рашковичем ми разговоримсја, Марко Крстич бил здје и пошел, и хотја јединожде нам показалсе, обаче о дјелу вашем он никакова спомена неимјел. Тако слишали ми јако и Михаил Рашкович здје бил, но тој нити нам јавилсе, пошел. А тако и от прочих слабаја надежда и помошч будет, ибо, кои овамо пријдет, видим да вејак за својим дјелом особливим настоят, о обшчемже вашем и несвједоми чиньатеја.

Ми с Г. Животом и прочими отуду идущими разговоритисја хошчем, и что с ними за добро бити увидим, гредущим временем будем вам сообщити, ви же за потрошак пристарајтесја, пленипотенцију сочините, и за име депутиртово праздно место оставите, и такују что скорјее, со објавлением мысли вашеја како и что от двора просити намјераете овамо припошлите.

За вешчи церковнија сушчија в Карловце при Михаиле Стојковиче, ето јему да претресјати вам невозбрањает, пишем, и пребиваем

Арсениј Четвертиј.

Тогожде Михаилу Стојковичу в Карловец писано.

Како ми вам препоручили, да никому церкви бјелградскија, при вами сушчих вешчеј, без собственаго указа нашего недаете, тако и в пред постојано тија, при вами содержати и никому отдати привручаем. Само, понеже именовате вешчи, не претресања ради могле би согнити и покварити се, того ради допушчаем, да Г. Стојану Вучковичу, или коего он вмјесто себе послати будет, претресати невозбрањаете. Прочее јесми

Арсениј Четвертиј.

Мјесец Април.

Сего 1. Г. темишварском у из Вјени. Вашег Пр. от 25. прошлаго из Темишвара к нам отпушено писанье, сего настојашчаго 1. исправно получих.

За окончанују иншчацију и прочаја новаја паче же далновиднаја, при тој учинившајасја дјејства Г. Арадскаго, разумјех от чего ја не малој убиток здравија моему приобрјетају, видја вешч такују, јаже благочестију нашему како нам же и преданијам св. Апостол б богоносних отец, и всемилостивјејше изданим привилегиам зјело јест противна и напрасно здјелана, от онаго, которомуб надлежало, в таких способах зашчишчение чинити.

За депутирте от Епархии вашеја, что препоручаете да би настојали, от здјес указ на тамошне командујушче за отпушчение их изходатајствовати, того творити конечно нужда ние, ниже досеље во обичају било, да би поради коморских људеј допущение просилосе, ибо им како торговим људем с паспортом всегда свободно јест овамо пријти. И ашче нарочно самим кнезавом без питања немошно дојти, за тјем они да некосъят, но в мјесто кнезова наредивше друге разумне људе торговце и им обичнују пленипотенцију и трошак вручивше, кои под именем своеја ради торговли овамо да пријдут, таким образом како из Будима, Пешчи, Сегедина, тако и из Хорватске депутирти пришли јесу, кои конечно позволения не требовали. А тако от Славоние, Осека и Срема кои ден да пријдут ожидаем.

За воинственеже јест во обичају било и досеље допущение просити, зато и просили, ибо на нима служба царскаја зависит.

Болезни Вашего Братства (котораја узрокует да пријти неможете) сердечно сожалеем, весьма бо пришествием вашим хотеем утјешитисја, коего би за всјакое добро и полезни обшчим дјелам совет било.

С јединија страни наступајут на нас унити, с другој же страни Г. Арадски јакоже више рјех несмысленују новину учинил, с третеејже страни пак, ако истина будет тоја новина, что Пр. В. от тамошних ваших извјестили се. Кое све, ашче

согласно невозрадим что скорјејше воспетити, но в небрежении оставим, то ја от всего руки моја перу. Прочее настојте Братство ваше, да не би ми за депутирти коснили ихже ожидајушче јесми

Арсениј Четвертиј.

(Продужиће се.)

ЛИСТАК.

Вести.

Петстогодишњица манастира Манасије. Данас се свечано прославља петстогодишњица манастира Манасије у Србији, коју је започео видати 1407. деспот српски Стеван Високи на води Ресави.

Од свију српских манастира у Србији, Манасија је била највећи просветни расадник за српску цркву и народ, а особито су на гласу били „прводници ресавски“.

По одређеном распореду, обавиће се иста свечаност овим редом: у очи Духова одржаће се бденије, под началством митрополита Димитрија; први дан Духова биће архијерејска служба, на којој ће годорити митрополит Димитрије.

При свршетку св. литургије и водоосвећења, држаће говоре изасланици просветних завода.

Свечаности ће присуствовати преко својих изасланика кр. влада, Академије наука, универзитет и други просветни заводи.

Освећење цркве. У Баји ће се обавити сутра освећење цркве на бајском гробљу, што ју је у славу Божју и спомен својих мртвих подигла поштована Госпођа удова *Екатарина Вујић, рођена Соколовић.*

Српски православни свештенички конвикт у Карловцима. У школској години 1906./7. примљено је у овом заводу 48 питомаца, а од тих је иступило својевољно у току године 4, остало их на крају школске године 44. Од тих питомаца добило их је крајем ове школ. године оцену: А.) *Из владања:* Узорно 8. Похвално 29. Према прописима 7. Покудно —. Лоше —. Свега 44. Б.) *У науци* било их је: С одликом 3. I. реда 38. Добили дозволу поправка 2. II. реда 1. III. реда —. Свега 44. *Боловало* их је: Од обичне вратобоље 8. Од зубобоље 2. Од крвопролиптења и бола у носу 1. Од болести у ушима 1.

Од чирева 3. Од глисте 1. Од знојења ногу 2. Од анемије 1. Од катара у плућима 1. — Заводом је управљао цуне две године гимн. професор *Ђорђе Магарашевић*, којег ће заменити гимн. катихета *Иван Маширевић*. — После Благодарења испунили су се сви питомци у заводску трапезарију, где се у лепом и очинском говору опростио на ратанку са питомцима пречасни господин прота и ставрофор *Јован Вучковић*, као председник патроната Свештен. Конвикта. Питомце је очински посаветовао, и уједно изјавио своје задовољство на постигнутом свестраном успеху и у овој шк. години, а управитељу Конвикта проф. *Ђорђу Магарашевићу* топло се захвалио на овакову тешком али и успешном раду, који је уложио у прилог здрављу, владању и успевању конвиктских питомаца.

Нове лажи. Позната „Заставина“ паралажа, који је до сада своје паралажи износио или под каквим знаком или без икаквог знака, да би свету српском показао, да он већ нема образа, потписао се с почетним словима свога имена и презимена под чланке: „*Сме ли остати патријарх Георгије?*“

Шта све није он у њима надрљао, што је већ сто пути понављао, а добар је део узео из некадашње Круносављеве „Страже“!

Да би оправдао радикале од сумње и прекора, да су они помоћу својих људи украли цео спис о оправци темишварског двора, одбивши ту потвору, рече: „— радикали нису никад употребљавали онако гадна и подла средства“.

Да ли су радикали у стању послужити се и да ли се служе тим гадним и подлим средствима; о томе ћемо им дати доказа у идућем броју.

Ми не ћемо да се осврћемо и побијамо Јаковљеве тврдње у истим чланцима; јер на што понављати што смо већ побили, него ћемо само нешто да наведемо.

Јаков рече, да у погледу оправке двора темишварског, постоји код темишварског мајистрата план о тој оправци, те у место да је навео означену своту шта она има износити, он рече, да у њему има то, да се незнатно преоправи двор.

Дакле само то? Па што онда и не наведе одређену своту за ту незнатну преоправку! Е, ал, онда се не би могле изнети оне паралажи о оправци двора.

Ми не знамо, колико је назначено у поменутом плану, — за преоправку на темишварском двору; ал

смо уверени, да је свакако мање назначено, него што је у истини издано.

Мајски саборски одбор дао је сачинити план за преоправку вршачког двора и узгредних зграда, и погодио се са мајстором за 105.426 Кр.

Ну, до Новембра 1906. издано је на саму његову преоправку 189.867.97 К. без узгредних зграда.

И кад би се нашао какав неваљалац да устврди, како је саборски одбор више од 84.441.97 К. смакао на самој преоправци двора — јер не знамо колико се имало одбити од своте 105.426 К, за узгредне зграде; довикнуо би први прота Божа Поповић, тај највреднији изасланик колаудационих комисија: то је нитковлук!

Па кад би он тако довикнуо, тако исто и ми довикујемо радикалском генералисимусу: то је нитковлук тврдити да се може назвати крађом, што је прекорачена свота означена у плану за преоправку темишварског двора.

А шта је у истини она коштала, о томе ће радикали имати већ прилике да се аутентично увере и поред учињене крађе аката о њеној оправци.

Што ћемо и куд ћемо са нашим ђацима?

Тако питају сами себе многи учитељи и родитељи, сад при свршетку школске године. Богати родитељи који немају много деце могу како хоће, за њих и за њихову децу је лако. Али куд ћемо са онима који нису богати, који немају начем безбрижно да живе.

Све те младиће треба сад одмах чим макар основну школу сврше упутити у свет у напредније крајеве, на изучавање које корисне струке где ће се — међу културнијим људима, осим своје струке угладити, образовати, цивилизирати, прекалити се, стећи ону светску мудрост која се у никаквој школи не стиче и не учи. — У свету научи млад човек и разне стране језике, постаје једном речи светски човек, а то треба и ваља сваком свега века, макар и не морао после хранити и бавити се својом струком, коју је изучио. Све то ваљати ће му и онда, кад га у солдате зовну, ваљати ће и ономе који тежи за каквоом државном или за ма каквоом другом службом, ваљати ће једном речи свакоме, свега века, свуд у свакој прилици и неприлици јер прекаљен искусан мудар свестан човек, који уме радити, тај је свуд пристао, тај је увек и свуд угледан, напредан и сретан.

Упућујте дакле све ваљане српске ђаке од 12—15 година Привреднику, а даље се не треба за њих старати, јер су та деца — ако слушају — збринута, осигурана за сву своју будућност, јер за

њих је све збринуто од првог дана њиховог шегртовања па док ваљан човек не постигне свој циљ своју срећу.

Препорука наших познатих Срба учитеља, свештеника уважава се највише, јер се за њих зна, али и свако други ко жели, да упути и да препоручи ваљану здраву српску децу од 12—15. година, нека пише управи *Српског Привредног Друштва Привредник у Загребу*, па ће добити одмах све пужне упуте.

Напомена. Због духовских празника изићи ће 24. и 25. бр. уједно.

Уредник: Димитрије Руварац, протојереј.

Одговори уредништва.

г. др. Миливоју Бабићу,
главном уреднику „Народног гласника“
у

Земуну.

На ваше отворено писмо у 42. бр. „Народног гласника“, упућено на мене, као уредника „Српског сиона“, част ми је одговорити за сада само ово.

Кад Ви добро знате, ко је карловачки Тилдика, ког изнесе пред ширу јавност карловачки окружни прота Јован Јерemiћ, и кад ме Ваш лист у чланчићу: „Какви су, такви су —“, назва „карловачким Тилдицом“; како онда можете позивати *таког* човека да Вам даде жељеног одговора?

С тога, изволите Ви господини докторе пре свега свечано опозвати и опореди поменути назив и сравнење; па ћемо се онда поразговорити.

Узгред Вам напомињем само то, да ако сте Ви Бановчанин, да сам и ја Бановчанин, те да смо дакле једног калибра људи.

А дошапнућу Вам на уво: чувајте се само земунског мефиста, који навлачећи Вас на танак лед, ђаволским се смехом смеје, престављајући бити имајућу своју будућност.

Д. Руварац
уредник „Српског сиона“.

Г. Мати Косовцу, кобајаги уреднику „Срп. митр. гласника“ и аутономном статистичару
у Месту.

Знао сам да сте човек, који не зна шта је то карактер; ал да сте тако покварен човек, то нисам знао.

Кад ја и Вама као и осталим уредништвима на припосланом примерку ставих: „Славном уред-

ништву „Митр. гласника“, који примерак штампариј послужитељ даде послужитељу фондовском да Вам га преда, што је он и учинио; онда ја не знам речи у српском језику, којом би се могла назвати Ваша тврдња „да Вам је укријумчарена у писарну књижица моја „Радикали и срп. ман. штампарија“.

Покривите се ушима г. Мато на таку лаж, која је много и за „Заставу“.

Човек, коме се предживот види и на лићанвом носу и ушима, и који је *онакав* спомен оставио у Меленцима; тај не ма права да говори о моралу и о рачунима, с тога и прелазим с преврењем на све оне Ваше увијене напомене у примедби.

Књижевни огласи.

ПРАВОСЛАВНА ЛИТУРГИКА ЗА УЧЕНИКЕ СРЕДЊИХ ШКОЛА САСТАВИО

Александар Живановић.

Цена је књизи К 1-20 — Обраћамо пажњу г.г. православним катихетама на ову школ. књигу која је прописана као школски учебник на средњим школама.

Српска Манастирска Штампарија.

Изашла је из штампе у издању „Богословског Гласника“ у ограниченом броју примерака

АВТОБИОГРАФИЈА

НИКАНОРА ГРУЉИЋА

некадашњег епископа пакрачког

за штампу приредио:

Архимандрит Иларион Зеремски.

Ово значајно дело изнело је 13 табака велике 8⁰, цена му је 3 круне, а за претплатнике „Богослов. Гласника“ — 2 круне. Са поштарином 45 фил. више.

Новац се има слати на администрацију „Богосл. Гласника“ у Карловцима.

„ВЕЛИКИ ТИПИК“

може се добити само код издавача Српске Манастирске Штампарије по 4 круне од брошираног примерка. Укорићен 5.— К.

Српска Манастирска Штампарија.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNIBL.BS

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

К. 428. ex 1907.

37. 2-3

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај ради сталнога попуњења парохијског места IV. разреда у Качфали. Молитељи имају своје ваљано инструисане молбе путем претпостављених им власти до 7/20. јула 1907. г. епарх. конзисторији поднети Епарх. конзисторија будимска.
У Сент Андреји 29. маја (11. јуна) 1907.
Председништво.

Број 511. К. в. 364 ex 1907.

1-3, 38.

ЕДИКТ.

На бракоразводну тужбу Јелене Поповић рођ. Иванчевић из В. Средице, котара Беловарског, против сузруга свога Ђуре Поповића из Ровишта, сада непозната боравишта, овим се Ђуро Поповић позива, да у року од 90 дана, рачунајући од првог уврштења овог едикта, овој конзисторији мјесто пребивалишта свога пријави, јер ће се у противном случају и без његова судјеловања а са именованим заступником партица водити и довршити.

Из сједнице прав. срп. епарх. конзисторије у Пакрацу, 22. маја (4. јуна) 1907. г. држане.

Предсједништво.

Бр. 78.

2-3 36.

ОГЛАС ДРАЖБЕ.

Српска православна црквена општина у Ср. Карловцима оправљаће св. саборну цркву и у ту сврху расписује овим дражбу на мањак, која ће се држати у понедељак 18. јуна (1. јула) 1907. у српској вероисповедној школи у Ср. Карловцима у 10 сати пре подне.

Планови, предрачун и услови могу се увидети код председништва срп. православне црквене општине у Ср. Карловцима.

Укупна прорачуњена свота износи 191.705 К. Српска православна црквена општина задржава

себи право, да посао повери ономе кога она за сходно нађе. Општину не везује најмања понуда.

Сваки дражбодатељ имаће да положи у име вадијума 5% од укупне предрачуњене своте црквеном одбору а осим тога има досталац дражбе положити још 5% на дражбом установљену своту.

Из седнице црквеног одбора, држане у Ср. Карловцима 27. маја (9. јуна) 1907.

Председништво : Милић.

Бр. Е. К. 212. ex 1907.

3-3 34.

СТЕЧАЈ.

Расписује се овим стечај на парохију П. плаћевног разреда у Муњави у протопрезвитерату плашчанском.

Молитељи имају своје прописно обложене молбенице надлежним путем овој епарх. Конзисторији поднјети до св. апостола Петра и Павла ове године.

Молбенице присјеле преко тога рока неће се у обзир узети.

Из сједнице епарх. Конзисторије горњо-карловачке, држане у Плашком, дана 26. априла 1907. године.

Предсједништво.

Бр. Е. К. 213. ex 1907.

35 3-3

СТЕЧАЈ.

Расписује се овим стечај на парохију I. плаћевног разреда у Широкој кули у протопрезвитерату личком.

Молитељи имају своје прописно обложене молбенице надлежним путем овој епарх. Конзисторији поднете до св. апост. Петра и Павла ове године.

Молбенице присјеле преко тога рока неће се у обзир узети.

Из сједнице епарх. Конзисторије горњо-карловачке, држане у Плашком, дана 26. априла 1907. године.

Предсједништво.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на једном целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље на годину 10 круна. Поједини бројеви 20 филира.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације у року од 15 дана шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 10 филира од једног реда ситних слова. — Неплаћена пасма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Све спорове овога листа у ствари претплате или других потраживања решава котарски односно општински суд у Карловцима.

Издање и штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима. 322. 1907.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА